

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА"**

ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор
Національного університету
«Львівська політехніка»
[Signature] / Бобало Ю.Я. /
" " _____ 2016 р.

ОСВІТНЬО – НАУКОВА ПРОГРАМА

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

**за спеціальністю 054 Соціологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки**

**Кваліфікація: Доктор філософії в галузі Соціальні та поведінкові науки за
спеціальністю 054 Соціологія**

Розглянуто та затверджено
Вченою радою Університету
(протокол № 22
від « 19 » квітня 2016 р.)

Львів 2016

Освітньо-наукова програма за спеціальністю 054 *Соціологія*
розроблена проектною групою навчально-наукового Інституту гуманітарних та
соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка» у складі:

Керівник:

Піча Володимир Маркович

д. соціолог. наук, професор

Члени:

Савка Віктор Євгенович

· к. соціолог. н., доц. кафедри соціології та
соціальної роботи;

Климанська Лариса Дмитрівна

· д. політ. н., завідувач кафедри соціології
та соціальної роботи;

Турчин Ярина Богданівна

д. політ.н., проф., директор Інституту
гуманітарних та соціальних наук ;

Луцишин Галина Іванівна

· д.політ.н., проф., завідувач кафедри
політології та міжнародних відносин

**Керівник проектної
групи**

д. соціолог. н., проф. Піча В.М.

Затверджено та надано чинності

Наказом ректора Національного університету «Львівська політехніка»

від «21» 04 2016 р. № 78-03

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково
відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного
університету «Львівська політехніка».

I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Профіль програми доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 054 Соціологія

1 – Загальна інформація	
1	2
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет «Львівська політехніка»
Повна назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії за спеціальністю «Соціологія» Doctor of Philosophy in Sociology
Офіційна назва освітньої програми	Соціологія Sociology
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 48 кредитів ЄКТС, термін освітньої складової освітньо-наукової програми 1,5 роки
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Рівень вищої освіти «Магістр»
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	У програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII зі змінами та доповненнями, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII зі змінами та доповненнями, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 р. № 261, Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 р. № 3)
2 – Мета освітньої програми	
	Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички проведення наукової дослідницької діяльності в галузі соціальних та поведінкових наук, достатні для успішного виконання професійних обов'язків фахівця спеціальності «Соціологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», Спеціальність 054 «Соціологія»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма спрямована на освоєння актуальних аспектів наукових досліджень в рамках спеціальності, орієнтує на подальшу фахову самоосвіту.

1	2
Особливості програми	Освітня складова освітньо-наукової програми охоплює широкий спектр інноваційних напрямків розвитку теорії і практики соціології, що сприяє актуалізації теоретико-прикладного підґрунтя здійснення наукового пошуку. Наукова складова освітньо-наукової програми визначається індивідуальним навчальним планом аспіранта.
4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Науково-дослідні інститути НАН України, університети МОН України, наукові центри та аналітичні структури, установи різних форм власності (державні та приватні), діяльність яких пов'язана із сферою соціальних та поведінкових наук, зокрема соціології у якості науковця і викладача.
Подальше навчання	Наукова програма четвертого (наукового) рівня вищої освіти «Доктор наук». Самоосвіта і саморозвиток; підвищення кваліфікації в науково-дослідних інститутах НАН України, провідних університетах та науково-дослідних центрах України і за кордоном.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Форма навчання очне та заочне. Проблемно-орієнтоване навчання із домінуванням самостійної роботи: лекції, практичні заняття, консультації із викладачами, навчання через практику, обов'язкове залучення до наукової роботи, підготовка дисертаційної роботи.
Оцінювання	Поточний контроль, письмові з усною компонентою та усні екзамени, заліки за підсумками вивчення дисциплін освітньої компоненти освітньо-наукової програми. Виконання індивідуального дослідницького проекту, оформлення результатів дослідження, написання дисертації. Усний відкритий захист дисертації у раді експертів.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНТ)	Здатність розв'язувати комплексні теоретико-методологічні та прикладні проблеми в галузі соціальних та поведінкових наук, зокрема соціології, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також практичне впровадження отриманих результатів у практиках соціотехнологічного характеру.

1	2
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Глибинні системні компетентності в області сучасних методів проведення досліджень в галузі соціології та в суміжних галузях. 2. Здатність до самостійного пошуку, критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей. 3. Уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань соціології, соціальних та поведінкових наук, організувати та проводити навчальні заняття з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних засобів. 4. Здатність компетентно представляти наукову інформацію в усній та письмовій формах (в тому числі іноземною мовою) із застосуванням відповідної лексики. 5. Ініціативність, дослідницька майстерність, креативність у постановці та реалізації дослідницьких ідей. 6. Здатність до саморозвитку і самовдосконалення впродовж життя, відповідальність за навчання інших. 7. Здатність до виконання лідерських функцій при командній роботі та автономній дослідницькій роботі. 8. Соціальна відповідальність за результати прийнятих професійних рішень.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Глибинні знання сучасних тенденцій розвитку і найважливіших нових наукових досягнень в області соціології, а також суміжних наук. 2. Систематичні знання і розуміння сучасних наукових теорій і методів, та вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу нових наукових ідей. 3. Здатність ефективно застосовувати методи аналізу, математичного моделювання та прогнозування при проведенні наукових досліджень. 4. Уміння інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при проведенні досліджень, розв'язанні наукових задач. 5. Здатність опрацювати та реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні, чи створювати нові знання. 6. Уміння аргументувати вибір методу розв'язання фахових задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

1	2
7 – Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність продемонструвати систематичні знання сучасних методів проведення досліджень в області соціології, соціальних та поведінкових наук. 2. Здатність продемонструвати поглиблені знання у обраній області наукових досліджень. 3. Здатність продемонструвати глибинні знання вітчизняного і зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду у сфері соціології. 4. Здатність продемонструвати розуміння впливу прийнятих рішень та отриманих в процесі дослідницької роботи результатів на суспільні процеси. 5. Здатність продемонструвати знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності. 6. Здатність продемонструвати достатні знання іноземної мови, необхідні для усного та письмового представлення результатів наукових досліджень, ведення фахового наукового діалогу, повного розуміння іншомовних наукових текстів.
Уміння (УМ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел. 2. Застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач синтезу та аналізу елементів та систем, характерних для обраної області наукових досліджень. 3. Досліджувати і моделювати явища та процеси в складних динамічних суспільних системах. 4. Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін в процесі розв'язання теоретичних та прикладних задач обраної області наукових досліджень. 5. Поєднувати теорію і практику при виробленні стратегії аналізу та прийнятті рішень, розв'язанні науково-прикладних задач із урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних інтересів. 6. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди. 7. Самостійно виконувати дослідження методами, прийнятими в соціології, та застосовувати дослідницькі навички. 8. Оцінити доцільність та можливість застосування нових дослідницьких методів і технологій при розв'язанні фахових задач. 9. Аргументувати вибір методів розв'язування науково-прикладних завдань, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення. 10.
Комунікація (КОМ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уміння ефективно спілкуватись на професійному та громадському рівнях українською та іноземною мовами, в тому числі із використанням сучасних інформаційно-комунікативних інструментів та технологій. 2. Уміння представляти та обговорювати отримані результати і здійснювати трансфер набутих знань.

1	2
---	---

9 – Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик)	Матрицю відповідності програмних компетентностей навчальним дисциплінам та структуру навчальної програми наведено в Додатках.
Автономність і відповідальність (АіВ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність самостійно планувати та проводити наукові дослідження. 2. Здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати фахові рішення. 3. Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань. 4. Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю, або за суміжними спеціальностями, є визнаними професіоналами з досвідом дослідницької, управлінської або інноваційної роботи за фахом
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання у навчальному процесі сучасного обладнання, в т.ч. мультимедійного, та спеціального програмного забезпечення, зокрема OpenOffice.org, Mozilla Firefox, Filezilla, Putty, Windows, а також професійних програм, які використовуються в опрацьованні емпіричних соціологічних даних: SPSS, SAS, ВМОР, ОСА та інших.
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Національного університету «Львівська політехніка» та авторських розробок професорсько-викладацького складу.
10 – Академічна мобільність (регламентується Постановою КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним університетом «Львівська політехніка» та іншими університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Національним університетом «Львівська політехніка» та навчальними закладами країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе.

**2. Розподіл змісту
освітньої складової освітньо-наукової програми
за групами компонентів та циклами підготовки**

№ з/п	Цикли підготовки	Обсяг навчального навантаження аспіранта (кредитів / %)		
		Обов'язкові компоненти освітньої складової	Вибіркові компоненти освітньої складової	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника	27/56,25	3/6,25	30/62,5
2.	Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності	5/10,42	10/20,8	15/31,25
3.	Дисципліни за вільним вибором студента	3/6,25	-	3/6,25
Всього за весь термін навчання		35/72,92	13/27,08	48/100

3. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої складової	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти освітньої складової			
<i>1.1. Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника</i>			
OK1.1.	Філософія і методологія науки	4	екзамен
OK1.2.	Іноземна мова для академічних цілей, ч.1	4	диф. залік
OK1.3.	Аналітичні та чисельні методи досліджень	4	екзамен
OK1.4.	Професійна педагогіка	4	екзамен
OK1.5.	Академічне підприємництво	4	диф. залік
OK1.6.	Педагогічний практикум	3	недиф. залік
OK1.7.	Іноземна мова для академічних цілей, ч.2	4	екзамен
Всього за цикл:		27	
<i>1.2. Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності</i>			
OK1.8	Актуальні проблеми соціогуманітарних наук	5	екзамен
Всього за цикл		32	
2. Вибіркові компоненти освітньої складової			
<i>2.1. Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника*</i>			
BB1.1	Ділова іноземна мова	3	диф. залік
BB1.2	Психологія творчості та винахідництва	3	диф. залік
BB1.3	Управління науковими проектами	3	диф. залік
BB1.4	Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав	3	диф. залік
BB1.5	Риторика	3	диф. залік
Всього за цикл:		3	
<i>2.2. Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності**</i>			
BB2.1	Методологія та методика застосування кількісних методів у соціології	5	екзамен
BB2.2	Якісні дослідження в соціологічних практиках: особливості збору інформації та інтерпретації даних	5	екзамен
BB2.3	Емпіричні дослідження в соціологічних практиках: особливості збору інформації та інтерпретації даних	5	екзамен
BB2.4	Академічне письмо	5	екзамен
Всього за цикл:		10	
3. Дисципліни за вільним вибором аспіранта			
BB3.1	Дисципліна вільного вибору аспіранта	3	
РАЗОМ		48	

Примітки: * - аспірант має змогу обрати 1 дисципліну з циклу. 2.1 (3 кредити ECTS);

** - аспірант має змогу обрати 2 дисципліни з циклу. 2.2 (10 кредитів ECTS).

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 1.5	ОК 1.6	ОК 1.7	ОК 1.8	ВБ1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4
ІНТ	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 1	•	•		•	•		•							•	•	•	•
ЗК 2	•	•				•	•	•				•	•				
ЗК 3	•	•					•		•			•			•		
ЗК 4	•		•			•			•	•				•		•	
ЗК 5	•	•		•		•		•					•				
ЗК 6	•	•					•				•						
ЗК 7	•		•								•						•
ЗК 8				•						•			•		•		•
ФК 1		•					•		•					•	•	•	•
ФК 2		•					•		•					•	•	•	•
ФК 3		•					•	•	•					•	•	•	•
ФК 4		•		•			•	•						•	•	•	•
ФК 5							•							•	•	•	•
ФК 6		•		•			•		•					•	•	•	•
ФК 7		•					•	•	•					•	•	•	•
ФК 8														•	•	•	•

Умовні позначення: • - компетентність, яка набувається; ОКі – обов'язкова дисципліна, ВБі – вибіркова дисципліна, і – номер дисципліни у переліку компонент освітньої складової, ІНТ – інтегральна компетентність, ЗКj – загальна компетентність, ФКj – фахова компетентність, j – номер компетентності у переліку компетентностей освітньої складової.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	СК 1,1	СК 1,2	СК 1,3	СК 1,4	СК 1,5	СК 1,6	СК 2,1	ВБ 1,1	ВБ 1,2	ВБ 1,3	ВБ 1,4	ВБ 1,5	ВБ 2,1	ВБ 2,2	ВБ 2,3	ВБ 2,4
ЗН 1	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•		•	
ЗН 2					•				•		•		•		•	
ЗН 3	•	•	•			•	•	•	•				•	•	•	•
ЗН 4					•		•		•		•		•	•	•	•
ЗН 5					•		•		•		•		•	•	•	•
ЗН 6	•						•				•		•		•	
УН 1	•	•		•	•		•				•		•		•	
УН 2	•	•		•		•	•	•			•	•	•			•
УН 3							•						•		•	
УН 4	•	•		•		•	•	•			•	•	•	•	•	
УН 5	•	•		•	•	•	•	•			•	•	•			
УН 6	•	•		•		•	•				•		•			
УН 7					•				•		•			•	•	•
УН 8	•	•	•		•		•		•	•	•			•	•	•
УН 9	•	•		•	•		•				•		•		•	
Ком 1	•	•		•		•	•	•			•		•		•	•
Ком 2	•	•	•			•	•	•			•	•	•		•	•
АіВ 1	•	•	•			•		•	•		•		•	•	•	•
АіВ 2	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•
АіВ 3	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•		•	•	•

• – програмний результат, який забезпечується;
 СКj – спільні компоненти навчальної програми спеціальності; ВБ.1, ВБ.2 – дисципліни вибіркового блоку;
 Вj – дисципліна за вибором студента з дисциплін загального блоку; ВВj – дисципліна вільного вибору студента; ЗН і – знання; УН і – уміння; Ком. – комунікація; АіВ – автономність і відповідальність.

II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального науково-прикладного завдання за спеціальністю 054 *Соціологія*, результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю і оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Тематика наукових досліджень за спеціальністю 054 «Соціологія»:

1. Динаміка споживання послуг у сучасному українському молодіжному середовищі
2. Місце і роль автостереотипів в структурі етнічної ідентичності населення України
3. Соціокультурна взаємодія в системі "бренд-споживач" у контексті соціально відповідального бізнесу
4. Споживча поведінка молоді на ринку освітніх послуг України
5. Історична пам'ять у вимірах поколінь
6. Історична пам'ять у формуванні ідентичностей поколінь (на прикладі сучасної української сім'ї)
7. Адаптаційні стратегії вимушених переселенців (на прикладі повоєнної та сучасної України)
8. Дискурсивні виміри феномену середнього класу в українському суспільстві
9. Професійне самовизначення випускників вищих навчальних закладів України у сучасних умовах
10. Роль комерційної реклами у формуванні споживчої поведінки жителів великого українського міста
11. Віртуальні соціальні мережі: соціокультурний аналіз (на прикладі «Вконтакте» та «Facebook»)
12. Ставлення представників різних релігійних конфесій до проблеми свободи віросповідання: порівняльний аналіз
13. Особливості мотивації до праці молоді з сімей трудових мігрантів в західному регіоні сучасної України
14. Соціальна детермінація штучного переривання вагітності: на межі проблематизації та депроблематизації

15. Соціальне конструювання злочинності представниками УКГЦ та УПЦ КП у електронних ресурсах: порівняльний аналіз
16. Особливості формування організаційної культури на підприємствах в сучасному українському суспільстві
17. Трансформації інституту освіти в сучасній Україні
18. Раціоналізація споживчої поведінки в контексті постіндустріалізації
19. Медіаактивізм та активізм ризику у волонтерській діяльності
20. Місце інформаційних технологій у реконструкції свідомості молоді в умовах кризового соціуму
21. Міграційні орієнтації випускників ВНЗ крізь призму мотивів працевлаштування
22. Соціально-технологічні аспекти соціальної реклами: український контекст
23. Соціальне самопочуття осіб з гендерно нетиповим видом зайнятості у процесі відтворення ринку праці України
24. Маргінальність в контексті соціокультурних змін в сучасному українському суспільстві

III. Атестація аспірантів

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється спеціалізованою вченою радою, що функціонує постійно або утворена для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у вищому навчальному закладі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада вищого навчального закладу має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.